

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 12.10.2006
KOM(2006) 563 endelig

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

**Beretning om Den Internationale Fond for Irland i henhold til artikel 5 i Rådets
forordning (EF) nr. 177/2005**

{SEK(2006) 1226}

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Indledning	3
2.	Overblik over IFI's aktiviteter	4
2.1.	Generel beskrivelse af IFI	4
2.1.1.	Mål og prioritering	4
2.1.2.	Organisation og drift	4
2.1.3.	Budget	5
2.1.4.	Aktiviteter	5
2.2.	EU's engagement i IFI	5
3.	Revision af IFI's aktiviteter	5
4.	IFI-aktiviteter og EU-strukturfonde	6
4.1.	Sammenfaldende målsætninger	6
4.2.	Koordinering mellem IFI og EU-programmer	7
4.3.	"Sharing this Space" – IFI's strategi igennem de seneste fem år	8
5.	Pr og information	9
6.	Konklusioner og forslag	9

1. INDLEDNING

Denne beretning om Den Internationale Fond for Irlands (IFI's) aktiviteter er udarbejdet i medfør af Rådets forordning (EF) nr. 177/2005 (bilag I – IFI-forordningen)¹, ifølge hvilken de finansielle bidrag til IFI videreføres i 2005-2006. Hovedformålet med beretningen er at gennemgå IFI's aktiviteter i løbet af denne periode. Gennemgangen omfatter en beskrivelse af IFI og dens aktiviteter, dens finansieringskilder, tidligere vurderinger af dens aktiviteter, pr- virksomhed og komplementaritet med andre EU-programmer. Desuden retter beretningen blikket mod IFI's nye femårsstrategi hen imod den forventede opløsning i 2010, femogtyveåret for dens oprettelse, og tegner omridset af et forslag til EU's engagement i IFI's arbejde i denne sidste fase.

Siden 1960'erne har politisk splittelse og vold mellem befolkningsgrupperne domineret Nordirland og sendt dønninger ind i den irske republik.

I 1985, 13 år før Belfast/Good Friday-aftalen (april 1998) blev det i den engelsk-irske aftale bestemt, at de to regeringer ”samarbejder om at fremme den økonomiske og sociale udvikling i de områder i begge dele af Irland, der har været hårdest ramt af konsekvenserne af de seneste års ustabile forhold”, og ”undersøger mulighederne for at sikre international støtte til dette arbejde”.

Dette gav anledning til oprettelsen af Den Internationale Fond for Irland i 1986, en uafhængig international organisation med sit eget styrelsesorgan.

EU har bidraget til IFI siden 1989. Ved udgangen af 2006 vil EU's bidrag udgøre omkring 57 % af det årlige bidrag til fonden og 39 % af de kumulerede bidrag i hele fondens levetid.

IFI-forordningen er det aktuelle retsgrundlag for EU's bidrag for 2005 og 2006. I henhold til artikel 5 i forordningen skal Kommissionen forelægge EU's budgetmyndighed (Europa-Parlamentet og Rådet for Den Europæiske Union) en beretning, der indeholder en vurdering af behovet for støtte efter 2006.

Denne beretning med tilhørende bilag bygger på beretningen om Den Internationale Fond for Irland 2004² og opfylder ovennævnte krav om vurdering. Arbejdet i de decentraliserede politiske organer i Nordirland har været indstillet i hele perioden siden sidste beretning, og i betragtning af den igangværende fredsproces' skrøbelighed indeholder beretningen en vurdering af behovet for fortsatte bidrag efter 2006.

¹ EUT L 30 af 3.2.2005, s. 1.

² Meddelelse fra Kommissionen: Beretning om Den Internationale Fond for Irland i henhold til artikel 5 i Rådets forordning (EF) nr. 214/2000 – KOM(2001) 548 og SEK(2001) 1579 af 1.10.2001.

2. OVERBLIK OVER IFI'S AKTIVITETER

2.1. Generel beskrivelse af IFI

2.1.1. Mål og prioritering

IFI blev oprettet ved en aftale mellem regeringerne for Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland og Irland i 1986 (bilag II) og begyndte sit arbejde i december samme år. Af aftalen fremgår IFI's **hovedmål**, som er at:

- øge de økonomiske og sociale fremskridt
- fremme kontakten, dialogen og forsoningen mellem nationalistiske og unionistiske i hele Irland.

Ifølge aftalen skal cirka 75 % af IFI's ressourcer fordeles i Nordirland.

2.1.2. Organisation og drift

Den britiske og den irske regering udpeger i fællesskab en **formand** og en **bestyrelse** med seks medlemmer, som fører tilsyn med direktionen og driften af IFI. I bestyrelsen findes der repræsentanter for befolkningsgrupperne i begge dele af Irland. Bestyrelsen mødes gennemsnitligt fire gange om året. Repræsentanter for EU og de øvrige donorlande³ deltager i bestyrelsens møder som observatører. Bilag III-V indeholder yderligere oplysninger om organisationen i IFI.

Siden sidste beretning om IFI har den bevilget yderligere 103 mio. EUR til i alt 580 projekter. Bilag VI indeholder en liste over de projekter, der har modtaget støtte siden den sidste beretning fra 2004. IFI har ydet mere end 830 mio. EUR i støtte til næsten 6 000 projekter fordelt på de forskellige støtteprogrammer.

Bestyrelsen for IFI reviderer regelmæssigt fondens aktiviteter og tager nye initiativer, i det omfang der opstår nye behov. Aktuelt gennemføres IFI's aktiviteter gennem forskellige **programmer og ordninger**, som kan inddeles under tre overskrifter: genopretning af forsømte områder, opbygning af lokalsamfundenes kapacitet og økonomisk udvikling.

IFI har i tidens løb tilpasset sig til skiftende forhold. I de første år ydede IFI støtte til større kapitalinvesteringer, men nu koncentrerer en stigende del af midlerne (cirka 30 %) om projekter med fokus på mennesker. Bl.a. er uddannelsesrelaterede interventioner blevet mere almindelige, og IFI håber på, at et initiativ, der involverer en ordning med integrerede skoler, der forener de to store grupperinger i regionen, vil blive forelagt bestyrelsen til behandling.

³ USA, Canada, New Zealand og Australien.

2.1.3. Budget

IFI's juridiske status svarer til en trustfond eller en stiftelse.

Siden oprettelsen har IFI modtaget cirka 743 mio. EUR (udtrykt i løbende priser). I den tid IFI har bestået, har USA været den største bidragsyder (59,9 %), mens EU's bidrag andrager omkring 39 % af de samlede bevillinger, og resten kommer fra Canada, Australien og New Zealand (bilag VII).

I 2006 udgør USA's bidrag 42 % (13,8 mio. USD), EU's bidrag 57 % (15 mio. EUR) og det canadiske bidrag 0,6 % (0,5 mio. CAD). Der er ingen sikkerhed for bidrag fra Australien og New Zealand i 2006.

De generelle omkostninger til administration, organisation og sekretariat afholdes af regeringerne for Det Forenede Kongerige og Irland.

2.1.4. Aktiviteter

Siden den sidste beretning forelå, har IFI bevilget 103 mio. EUR til 580 projekter fordelt på forskellige **programmer og ordninger** (bilag VIII), der kan inddeles under tre overskrifter: genopretning af forsømte områder, opbygning af lokalsamfundenes kapacitet og økonomisk udvikling. Af disse projekter blev 424 gennemført i Nordirland med et samlet udgiftsbeløb på 70,8 mio. EUR. 156 projekter blev gennemført i Irland, eller der var tale om fællesprojekter. Udgifterne hertil beløb sig til 32,9 mio. EUR.

2.2. EU's engagement i IFI

IFI adskiller sig fra Fællesskabets konventionelle strukturfonde, der yder støtte gennem forskellige programmer (såsom Peace-programmet), derved at der er tale om en uafhængig international organisation. Europa-Kommissionen har (ved generaldirektøren for regionalpolitik) status som observatør i bestyrelsen for IFI ligesom de øvrige donorlande.

Siden EU besluttede at bidrage til finansieringen af IFI, har de finansielle bidrag været på 15 mio. EUR årligt fra 1989 til 1994, 17 mio. EUR årligt fra 1995 til 1999 og 15 mio. EUR årligt siden 2000. Inden udbetalingen gennemgår Kommissionen årsberetningen og årsregnskabet og foretager en analyse af de finansielle behov. En yderligere kontrol af IFI's finansielle situation foretages af Kommissionens observatør som forberedelse til hvert bestyrelsesmøde.

3. REVISION AF IFI'S AKTIVITETER

EU, repræsenteret ved Revisionsretten og GD Regio, har revideret IFI og har været fysisk til stede i IFI for at foretage kontrol på stedet, således som det fremgår af beretningerne for 1999, 2001 og 2002 til EU's budgetmyndighed.

Af den seneste revision i november 2003 fremgår det, at IFI har taget skridt til at løse de spørgsmål, der blev rejst i forbindelse med tidligere revisioner. IFI er således ved at

gennemgå de procedurer, der anvendes i sekretariatet og af repræsentanterne, og står over for at indføre et edb-baseret regnskabssystem til erstatning for det gamle traditionelle system.

Der var imidlertid andre spørgsmål, der på ny blev rejst for bestyrelsen:

- Der mangler ensartede retningslinjer for forvaltningen af IFI-programmerne, og der er behov for en skriftlig vejledning for fonden.
- For at undgå dobbeltfinansiering bør IFI og de organer, der forvalter strukturfondsprogrammerne, udveksle oplysninger på et systematisk grundlag.
- Der bør oftere gennemføres frigørelsesprocedurer, og en særlig grundig frigørelsesprocedure bør foretages forud for den årlige regnskabsafslutning. Frigørelsesprocedurerne bør styrkes.

IFI forklarede i sit svar, at det ikke var praktisk muligt og heller ikke økonomisk farbart at udarbejde ensartede retningslinjer for alle programmer, og mente desuden ikke, at der var nogen svagheder ved de gældende frigørelsesprocedurer. IFI accepterede dog, at der var behov for at undersøge, hvordan samarbejdet mellem IFI og andre bidragsydere kunne forbedres.

Siden den sidste beretning til budgetmyndigheden har Kommissionen løbende fulgt udviklingen på disse områder, navnlig spørgsmålet om eventuelle ubrugte midler, der bør frigøres. IFI udarbejder nu regelmæssigt rapporter til bestyrelsen om sager, hvor frigørelse kan komme på tale, og opfordrer ansøgere til at oplyse, om de forventer at gøre krav på hele det beløb, som IFI stiller til rådighed.

Desuden revideres IFI af sine egne revisorer (Price Waterhouse Coopers) og af de to regeringer. Resultaterne fremlægges i årsberetningen, som godkendes af bestyrelsen.

4. IFI-AKTIVITETER OG EU-STRUKTURFONDE

4.1. Sammenfaldende målsætninger

IFI og EU's Peace-program har kompletterende prioriterede opgaver og mål⁴. Peace-programmets strategiske sigte – nemlig *at styrke udviklingen hen imod et fredeligt og stabilt samfund og at fremme forsoning* - er et af IFI's hovedmål, og desuden fokuserer begge initiativer på en række fælles områder:

I henhold til IFI-forordningen skal der ved anvendelsen af Fællesskabets bidrag fortrinsvis ydes støtte til projekter, der går på tværs af grænser eller på tværs af befolkningsgrupper, således at de supplerer de aktiviteter, der finansieres under Peace-programmet. Når der søges om projektstøtte under Peace-programmet, er det altid et krav, at ansøgningen indeholder en beskrivelse af, hvordan projekterne kan bidrage til udvikling af forsoning mellem

⁴ Peace II-programmet er klassificeret som et operationelt program under mål 1 for perioden 2000-2006 med en tildeling på i alt 609 mio. EUR. For programmeringsperioden 2007-2013 vil der være et nyt Peace-program med en tildeling fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling på 200 mio. EUR. Dette program vil henhøre under målsætningen om territorielt samarbejde i den nye lovgivningsmæssige ramme.

samfundsgrupperne og fremme den indbyrdes forståelse. Kravet om fremme af forsoning mellem samfundsgrupperne er imidlertid kun udtrykkeligt nævnt for nogle af IFI-programmernes vedkommende.

IFI har altid lagt særlig vægt på støtte til de dårligst stillede områder i Nordirland og i de tilgrænsende counties syd for grænsen i Irland. Støtten ydes gennem en række programmer, der går under overskriften "Regeneration of Deprived Areas" (genopretning af ugunstigt stillede områder), hvor projekter, der falder ind under fondens kerneprogrammer og en række særinitiativer har højeste prioritet. Siden 2003 er mere end 85 % af fondens midler gået til projekter på disse områder. Under Peace-programmet anvendes der derimod indikatorer til måling af virkningerne baseret på indekset for ugunstigt stillede områder i Nordirland⁵ og indekset for fattigdomsbekæmpelse i grænseregionen.

For så vidt angår modtagere, yder IFI principielt støtte til de samme persongrupper som Peace II⁶. Når der kan ydes støtte til projekter både over IFI og EU-programmer, er det IFI's politik at lægge "de første penge på bordet", selv om dens finansielle bidrag muligvis vil være lavere⁷. IFI råder over strømlinede udvælgelsesprocedurer og kan behandle ansøgningerne hurtigere, end det er tilfældet under EU-programmerne. IFI har også mulighed for at reagere mere smidigt på pludseligt opståede behov og muligheder, da dens budget fastlægges fra år til år.

4.2. Koordination mellem IFI og EU-programmer

Ifølge IFI-forordningen skal EU's bidrag anvendes således, at projekterne "supplerer de aktiviteter, der finansieres af strukturfondene, navnlig det særlige program for fred og forsoning i Nordirland og grænseområderne i Irland". Det er vigtigt, at de to initiativer koordineres, så de kan trække på hinandens erfaringer med bedste praksis, og for at undgå, at EU-støtten overskrider maksimumstærsklen på 75 % til et projekt, der finansieres både via IFI og et EU-program⁸.

Koordineringen foregår for nærværende ved, at Europa-Kommissionen deltager i alle IFI-bestyrelsens møder og får tilsendt papirerne fra møderne i IFI's rådgivende udvalg⁹, og ved at repræsentanter for IFI deltager som observatører i overvågningsudvalgene for EU's støtteramme for Nordirland, Peace II-programmet, det operationelle program for bæredygtig udvikling og fællesskabsinitiativet INTERREG III-A for Nordirland og Irland.

SEUPB¹⁰ er blevet opfordret til at udpege medarbejdere til at deltage i IFI's programteam for at sikre en bedre harmonisering i projektudvælgelsen og ved udvekslingen af informationer.

I det praktiske arbejde bruger IFI og SEUPB ofte de samme repræsentanter. Når det er mulighed for det, deler de to organer økonomiske vurderinger. 75 %-reglen anvendes på projekter, der samfinansieres.

⁵ Defineret som en blanding af områder med blandet befolkning, voldshærgede områder og underprivilegerede områder.

⁶ Peace II-programmet henvender sig udtrykkeligt til områder, sektorer, grupper eller samfund, der er blevet hårdest ramt af konflikten, som ikke nødvendigvis er de samme som dem, der er dårligst stillet i økonomisk eller social henseende.

⁷ Maksimal støtte, se bilag VIII.

⁸ Artikel 29 i forordning (EF) nr. 1260/1999.

⁹ Brevveksling IFI/Kommissionen: Brev til C. Trojan af 28.6.1994.

¹⁰ Det særlige EU-programudvalg – forvaltningsmyndigheden for Peace II-programmet.

Derudover har IFI og SEUPB deltaget i projekter til kortlægning af forsoningsindsatsen for at afdække områder i Nordirland og de seks grænseområder, hvor indsatsen er mangelfuld.

Kommissionen mener, at de to organer i højere grad skal bruge de samme projektudvælgelsesprocedurer og udveksle informationer. Dette er af afgørende betydning, når de samme projektsponsorer ansøger om støtte fra både IFI og EU-programmet. Udveksling af dataapplikationer (f.eks. udveksling af forretningsplaner eller cost-benefit-analyser) ville fremskynde udvælgelsesproceduren og sikre samstemmende svar, så ansøgerne ikke står over for overlappende udvælgelseskriterier og krav.

Til brug for de eksisterende EU-programmer er der blevet udviklet omfattende ordninger for fysisk og finansiel overvågning og for rapportering, og IFI kunne have udbytte af at få regelmæssig adgang til data fra overvågningen af finansierede projekter. Derved kan man imødegå risikoen for, at programvirkningerne tælles dobbelt, noget der underminerer ethvert forsøg på grundige og nøjagtige evalueringer.

4.3. "Sharing this Space" – IFI's strategi igennem de seneste fem år

I 2003 gennemførte IFI en indgående revision af programstrategien med det klare sigte at vende tilbage til mere EU-baserede aktiviteter. Efter denne revision blev der så i starten af 2006 lanceret en femårig strategi med titlen "Sharing this Space", som har til formål at fremme forsoning i Irland i den sidste fase, inden fonden indstiller sine aktiviteter. IFI's eksisterende fællesskabsprogrammer er blevet forlænget, således at indsatsen for forsoning kan fortsætte i bæredygtige rammer, efter at IFI er blevet opløst. Som følge heraf er en stor del af IFI's traditionelle økonomibaserede aktiviteter blevet indstillet til fordel for udvikling af samfundet på græsrodsplan.

Målsætningerne for de sidste fem år inden IFI's opløsning omfatter:

- udformning og gennemførelse af en perspektivplan for en fælles fremtid for Nordirland og øens to dele
- fremme af forståelse mellem de forskellige befolkningsgrupper i Irland
- fremme af integration mellem befolkningsgrupperne
- samarbejde med andre organer for derigennem at sikre IFI's langsigtede indsats efter 2010 og udveksling af erfaringer med andre, som arbejder for fred i andre regioner.

De programmer, der modtager støtte fra IFI, vil i fremtiden skulle koncentrere sig om følgende fire temaer: støbning af fundamenter, brobygning, integration og fremtidssikring. Disse programtemaer vil bidrage til virkeliggørelsen af ovennævnte målsætninger.

Da IFI vil blive afviklet i 2010 eller kort derefter, skal en eventuel fremtidig forordning om et EU-bidrag sikre, at der træffes passende foranstaltninger for opløsningen af IFI under hensyntagen til princippet om sund og forsvarlig økonomisk forvaltning. En sådan forordning vil med fordel kunne dække de fire år 2007-2010 for derved at garantere IFI's finansiering.

5. PR OG INFORMATION

IFI offentliggør navnene på alle sine donorer (uanset bidragets størrelse eller regelmæssighed) i standardmeddelelser til pressen, i publikationer (årsberetninger, informationsbrochurer og offentliggjorte rapporter) og på sit websted. Desuden nævnes donorerne i taler, som holdes af formanden eller bestyrelsesmedlemmer, og ved modtagelse af besøgende til IFI-projekter. Kommissionens repræsentationer i Belfast og Dublin er regelmæssigt i kontakt med IFI og indbydes til alle IFI's projektlanceringer.

Da IFI oprindeligt blev til i USA i midten af 1980'erne er det ikke desto mindre den dag i dag en udbredt opfattelse i EU, både i nord og syd, at IFI er en USA-støttet organisation, og det til trods for at EU siden 1989 har ydet store bidrag, og at fonden vedvarende har insisteret på, at alle projekter skal oplyse om, at de har modtaget støtte fra EU. Kommissionen vil styrke EU's profil i IFI's aktiviteter, først og fremmest når EU og IFI er fælles om finansieringen.

6. KONKLUSIONER OG FORSLAG

EU har en lang tradition for støtte til fredsprocessen i Nordirland, hvilket bedst er kommet til udtryk gennem engagementet i IFI siden 1989 og i Peace-programmet siden 1995. Dette er sket i erkendelse af, at det tager lang tid at nå målene for fredsprocessen, som i årenes løb har fået stor opbakning fra Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen.

Den politiske og sociale situation i regionen er stadig skrøbelig, og volden og splittelsen fortsætter, og det er derfor nødvendigt, at EU holder ved i sine bestræbelser på at fremme fred og forsoning i denne del af Den Europæiske Union. På Det Europæiske Råds møde den 15.-16. december 2005 vedtog formandskabet følgende konklusioner med reference til Den Internationale Fond for Irland¹¹:

Det Europæiske Råd har noteret sig den betydningsfulde indsats, som Den Internationale Fond for Irland har gjort for at fremme fred og forsoning. Det har anmodet Kommissionen om at tage de nødvendige skridt til fortsat EU-støtte til fonden, da den går ind i en afgørende afsluttende fase af sit arbejde frem til 2010.

Endvidere sikrede de finansielle overslag¹² videreførelsen af Peace-programmet i Nordirland og i grænseområderne i Irland:

I anerkendelse af den særlige indsats for fredsprocessen i Nordirland tildeles et samlet beløb på 200 mio. EUR til Peace-programmet for perioden 2007-2013. Dette program gennemføres under nøje overholdelse af additionaliteten af strukturfondenes interventioner.

Det fremgår samstemmende af Kommissionens rapporter, at IFI's aktiviteter har bidraget særdeles positivt til fred og forsoning i Nordirland og i grænseregionen i Irland, og at de dermed har opfyldt deres målsætning, som er at øge de økonomiske og sociale fremskridt og fremme kontakten, dialogen og forsoningen mellem nationalister og unionister i hele Irland.

Den igangværende runde af EU-strukturfondsprogrammer (især Peace II-programmet), som er de vigtigste instrumenter til at øge de økonomiske og sociale fremskridt i regionen, frembyder

¹¹ Dokument nr. 15914/05.

¹² Dokument nr. 15915/05.

nye muligheder for IFI. De prioriterede mål for både IFI og EU-programmerne supplerer hinanden, og dette store synergipotentiale skal udnyttes yderligere. Videreførelsen af Peace-programmet og den nye strategi for IFI - Sharing this Space – vil få disse synergier til at udfolde sig yderligere.

Kommissionen hilser strategien Sharing this Space velkommen. Det er en realistisk strategi, som sikrer, at der sker fremskridt hen imod en fælles fremtid. Den fremmer integration og forståelse og sikrer, at IFI's arbejde bliver ført videre, efter at fonden selv er ophørt med at eksistere.

At styrke solidariteten mellem medlemsstaterne og mellem borgerne i medlemsstaterne er en af EU's hovedmålsætninger, og det er derfor af stor betydning, at EU fortsat bekender sig til disse mål sammen med andre internationale donorer og forlænger sine bidrag til IFI.

I denne sammenhæng er det Kommissionens opfattelse, at finansieringen efter 2006 stadig bør vurderes på grundlag af de bemærkninger, der er fremsat i denne beretning, og som kunne komme til udtryk enten i Rådets fremtidige forordning om EU-bidraget til IFI eller i andre passende former for samarbejde mellem Kommissionen og IFI.